

امید را از مردم نگیریم

بهروز صادقی
روزنامه‌نگار

سرانجام پس از بررسی‌ها و بحث‌های طولانی درباره لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۴۰۰، همچنان که انتظار می‌رفت، کلیات این لایحه از سوی نمایندگان مجلس رد شد و دولت ۲ هفته دیگر فرصت دارد نسبت به اصلاح و تقدیم مجدد آن به مجلس اقدام کند.

در جریان تقدیم این لایحه به مجلس، محورهای اصلی آن رشد بلندمدت اقتصادی از طریق صادرات غیرنفتی، مقابله فعال با ویروس کرونا و کاهش آثار منفی اقتصادی آن، تسریع در تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌ها، رفع موانع و تسهیل فضای کسب و کار و توجه به معیشت مردم با اولویت تامین کالاهای اساسی و توسعه الگوی مشارکت عمومی- خصوصی اعلام شد. از دیگر اهداف دولت در تدوین این لایحه، قطع وابستگی مستقیم بودجه به درآمد نفت، اعلام شد. البته این امر در بودجه اسسال نیز در نظر گرفته شده بود، اما آنچه در اجرای قانون بودجه امسال مشاهده شد، بیانگر آن است که کاهش وابستگی‌ها به درآمدهای نفتی بیشتر از آن که ایجابی باشد، تحمیلی و ناشی از راهکارهای مقابله با تحریم‌ها بوده است.

مجلس در حالی به رد کلیات لایحه بودجه اقدام کرده که طبق قوانین و مقررات اگر مواد مورد نیاز برای اصلاح ساختاری بودجه در لایحه تقدیمی دولت برایش مقدور نباشد، نمی‌تواند با اعمال اصلاحاتی، تغییراتی بنیادی موردنظر خود را به اجرا درآورد، بلکه فقط می‌تواند تغییراتی یا اصلاحاتی ۱۰ تا ۲۰ درصدی ایجاد کند؛ تغییراتی که به‌نظر اکثریت نمایندگان باید در بخشی از سیاست‌های مالیاتی مانند کاهش نرخ مالیاتی اشخاص حقوقی در بخش‌های تولیدی و خدمات، لغو معافیت ارزش افزوده بر حسب جغرافیا، هدفمند کردن تراکنش‌ها و پرداخت‌های دولت، جلوگیری از پرداخت‌های کلان و خارج از روال حقوق‌ها به مدیران شرکت‌های دولتی، اصلاح ساختار تفریق بودجه، تقویت سیاست‌های نظارتی مجلس بر فرآیند تخصیص منابع و اجرای قانون بودجه به‌ویژه فرآیند امکان نظارت بر خط مجلس و دیوان محاسبات بر اجرای قانون بودجه صورت گیرد.

از این رو مجلس به‌زعم خود نتوانسته افزون بر موارد بالا، آن گونه که می‌خواهد به شیوه‌های تدوین برنامه‌های مالی یکساله کشور به‌منظور خلق درآمدهای غیر تورم‌زا یا بازارهای مالی لازم برای جلوگیری از عرضه کسری بودجه و به‌عبارت‌سایر انجام اصلاحات اساسی در ساختار لایحه پیشنهادی دولت دست یابد. افزون بر آنچه گفته شد، از مهم‌ترین علت‌های رد کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۰ از سوی مجلس، نرخ ارز محاسباتی، افزایش یارانه‌های نقدی دولت و یارتورمی آن بوده است.

همچنین یکی از مهم‌ترین ایرادهای مخالفان لایحه بودجه، ضعف سیاست‌های مالیاتی سال آینده است که اصلاح ساختاری جدیدی در ارتباط با آن دیده نمی‌شود. بحث پایه‌های مالیاتی جدید مثل مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر مجموع درآمدها در لایحه ۱۴۰۰ ذکر نشده و روند درآمدهای مالیاتی کشور همان روند سالیان قبل است؛ یعنی به‌نظر می‌رسد بنا نیست اتفاق جدید یا اصلاح ساختاری در لایحه بودجه شکل گیرد.

شاید بسیاری از مواردی که برشمرده شد، برای اقشار عادی و آنان که دانش اقتصادی تخصصی ندارند، چندان ملموس نباشد، اما در کنار تمامی مواردی که تاکنون مطرح شده، ۳ نکته اساسی از جمله پیشنهاد نرخ تسعیر ارز ۴۲۰۰ تومانی به ۱۷۵۰۰ تومان و همگام با آن افزایش ارزش ارزش افزوده کالاها و خدمات و پیامدهای منفی تحولات سیاسی درون و بیرون‌زای غیرقابل پیش‌بینی از موارد بسیار نگران‌کننده‌ای است که همه به‌ویژه طبقات آسیب‌پذیر، پیامدهای زیانبار آن را در سبد معیشت خود احساس خواهند کرد. شرایط اقتصادی کشور به‌گونه‌ای است که در صورت تصویب تغییر نرخ تسعیر ارز در لایحه بودجه، ثبات اقتصادی، مالی و ارزی کشور دچار بحران غیرقابل تحمل خواهد شد. رئیس کل بانک مرکزی نیز در سخنانی با اشاره به اینکه حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی شوک قیمتی به جامعه وارد می‌کند، تاکید دارد هم‌اکنون نرخ ارز در بازار آزاد ۲۲ هزار تومان است و اگر ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف شود، نرخ ارز در حد ۲۳ هزار تومان تثبیت خواهد شد. به دیگر عبارت، نهاده مرغی که هم‌اکنون در بازار ارائه می‌شود و دیگر نهاده‌ها با ارز ۲۳ هزار تومانی نیست و حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی اثر القایی بر نرخ سایر کالاها و خدمات خواهد داشت. عبدالناصر همتی، اضافه کرد: اگر ۴۰ هزار تومان می‌خواهیم به مردم بدهیم، ۸۰ هزار تومان بر هزینه‌های‌شان اضافه نکنیم. نکته مهم‌تر آنکه حتی در صورت تمایل دولت‌مردان به ارتقای قابل توجه حقوق‌ها در سال آینده، کارفرمایان و کارآفرینان تا چه میزان توان پذیرش افزایش‌های احتمالی که به‌نوعی بتواند پاسخگوی نگرانی‌های طبقات متوسط جامعه در برابر گرانی‌های پیش رو باشد را خواهند داشت؟! حتی شکمی نیست که این افزایش بر نرخ تمام شده کالا و خدمات تولیدی اثرگذار خواهد بود و پیامدهای این امر آثار تورمی کمرشکنی بر معیشت تمامی خانوارهای ایرانی خواهد داشت.

اهمیت گرانی‌های پیش رو، در معادلات اقتصادی و نقش آن در کاهش خرید قدرت مردم وقتی بیشتر خواهد شد که درایبیم همگام با این تصمیم‌های درون‌زای گرانی‌ساز که سبد معیشت اقشار مختلف مردم را هدف خواهد گرفت، وقتی کالایی با افزایش نرخ روبرو می‌شود، مالیات ارزش افزوده آن هم که ۹ درصد است افزایش پیدا می‌کند. یا با افزایش حقوق‌ها و دستمزدها رقم مالیات دریافتی از کارکنان، کارمندان و کارگران هم افزایش می‌یابد. سخن پایانی در این زمینه آن است که این‌گونه طرح‌های «اینده خراب‌کن» امید به آینده و ثبات اقتصادی را متزلزل می‌کند؛ به‌ویژه امید جوانان به آینده را از هم می‌گسلد و این امر مهم‌ترین نکته‌ای است که تصمیم‌سازان باید به آن توجه کنند و امید به آینده را از مردم به‌ویژه نسل جوان نگیرند.

خبر

دولت تاخیری در خرید واکسن کرونا نداشته است

معاون اول رئیس جمهوری گفت: دولت در هیچ مقطعی به خاطر گران بودن واکسن کرونا، تاخیر در خرید واکسن انجام نداده است. اسحاق جهانگیری، در مراسم افتتاح بیمارستان اسلام‌آباد غرب، با اشاره به اقدامات انجام شده برای خرید واکسن گفت: به ما گفتند واکسن فلان کشور با نرخ هر دوز ۲۵ دلار یا بیشتر است، رئیس جمهوری دستور داد و بانک مرکزی اعلام کرد منابعش را تامین می‌کنیم. وی افزود: با وجود همه فشارهای اقتصادی، محدودیتی برای تامین منابع موردنیاز خرید واکسن کرونا نداریم. البته در یک مقطع طولانی

امریکایی‌ها مزاحمت‌هایی ایجاد کردند و اجازه نمی‌دادند پول خرید واکسن جابه‌جا شود که به محض اینکه توانستیم راه‌های دیگری پیدا و مزاحمت آنها را بی اثر کنیم، این پول منتقل شد، به همین دلیل ممکن است مقداری نوبت ما بین خریداران واکسن عقب افتاده باشد. وی گفت: طی روزهای آینده با ورود واکسن‌های خریداری شده معتبری که مورد تایید وزارت بهداشت است، کار واکسناسیون شروع می‌شود؛ ضمن اینکه خوشبختانه با تکیه بر توان دانشمندان ایرانی در چند گروه مختلف کار ساخت واکسن داخلی به

واکسناسیون از این هفته آغاز می‌شود

آینده مراعات کنند تا ایام عید خوبی پیش رو داشته باشیم و افزود: اگر همه مراعات‌ها را مدنظر قرار دهیم، هم کسب و کار رونق پیدا می‌کند و هم سفرهای مردم برقرار خواهد شد، اما اگر مراعات نکنیم ممکن است شرایط خوبی پیش رو نداشته باشیم. وی افزود: ما در ایران دنبال ساخت همه داروهای معروف رقیتم که این داروها ساخته شده و در اختیار بیمارستان‌هاست. اگر همه همکاری کنیم، می‌توانیم جلوی کرونا را بگیریم. تنها اگر مردم همه با هم همکاری کنند، می‌شود کاری کرد. دیدیم ۲ تن از ورزشکاران معروف ما آقایان میناوند و انصاریان در اثر این پاندمی به رحمت خدا رفتند و این هشدار برای همه مردم ماست که مراقبت دقیق‌تر و بیشتری در این زمینه انجام دهند. روحانی اظهار کرد: موضوع دوم درمان بیماری است

که تاکنون درمان قطعی و موثری برای این بیماری به‌دست نیامده و مسئله سوم واکسناسیون و ایجاد ایمنی جمعی از طریق آن است که سازمان جهانی بهداشت به‌خاطر شرایط خاصی پاندمی کرونا مجوزی اضطراری برای استفاده از تعدادی واکسن را صادر کرده است. با این حال تا رسیدن به سطح قابل‌قبولی از واکسناسیون مسیری طولانی باقی مانده است. وی با اشاره به ساخت واکسن‌های مختلف در جهان افزود: ما در ایران ۸۴ میلیون نفر جمعیت داریم و باید عدد قابل‌ملاحظه‌ای واکسن تولید کنیم. اگر شرایط هم فراهم باشد، تزریق واکسن کار آسانی نیست و ۵، ۶ ماه زمان می‌برد تا افراد واکسینه شوند. روحانی اضافه کرد: همه دستگاه‌ها خود را آماده کرده‌اند تا واکسناسیون در ایران انجام شود و

خیز دوباره کرونا در برخی استان‌ها

سختگوی ستاد ملی مقابله با کرونا ضمن هشدار نسبت به خیز ملایم کرونا در برخی استان‌ها، از ۲ برابر شدن تعداد شهرهای نارنجی در کشور خبر داد. به گزارش ایسنا، علیرضا رئیس با اشاره به برگزاری پنجاهوششمین جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا با حضور رئیس جمهوری و دیگر اعضا، درباره آخرین وضعیت این بیماری در کشور گفت: خوشبختانه هنوز شهر قرمز نداریم، اما تعداد شهرهای نارنجی که هفته گذشته ۱۸ شهر بود، به ۳۶ شهر افزایش یافته؛ یعنی ۲ برابر شده که این موضوع یک هشدار است. وی درباره شهرهای زرد و آبی نیز گفت: شهرهای زرد که تعدادشان ۱۳۰ شهر بود به ۱۷۸ شهر رسیده و تعداد شهرهای آبی که هفته قبل ۳۰۶ شهر بود به ۲۳۴ کاهش یافته است؛ بنابراین با یک نگاه شاهدیم که خیزی ملایم از بیماری در برخی استان‌ها شروع شده، اما چون در ابتدای راه هستیم با مداخله موثر و عمل به آموزه‌هایی که داشتیم، می‌توان جلوی آن را گرفت؛ یعنی از جمععات و دوره‌های خانوادگی پرهیز شود و زدن ماسک، تهویه مناسب و... را رعایت کرد و به این ترتیب جلوی خیز شدید بیماری را گرفت.

تولید رقابتی خودرو با کیفیت در اولویت

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: بعد از انقراض تاریخی در افتتاح مرحله اول انتقال آب خلیج فارس به جنوب شرقی کشور، بنا به دستور رئیس جمهوری مقرر شد خط دوم و سوم نیز از همان مسیر و از همان مبدأ آغاز و وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان مجری این طرح بزرگ و ماندگار، مسئولیت کار را برعهده گیرد و آن را عملیاتی کند. به گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، علیرضا رزم‌حسینی در ادامه برنامه سفر کاری خود به استان خراسان رضوی بعد از نشست مشترک با فعالان اقتصادی این استان در گفت‌وگو با خبرنگاران اظهار کرد: امیدواریم تا پیش از آغاز سال جدید خط دوم این طرح که از استان هرمزگان آغاز می‌شود و در مسیر استان‌های کرمان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی آب موردنیاز واحدهای صنعتی و معدنی مناطق را تامین می‌کند، کمک زیادی به توسعه این مناطق در بخش‌های صنعتی و معدنی و کشاورزی کند. وی ادامه داد: طرح انتقال آب در این حجم و طول مسیر برای نخستین بار در این منطقه اجرا می‌شود که به همت خود صنعتگران و معدنکاران و با تامین مالی ازسوی آنها عملیاتی می‌شود. رزم‌حسینی تصریح کرد: خط اول هم‌اکنون تا اردکان یزد رسیده و امیدواریم تا فروردین انتقال آب برای صنایع فولادی اردکان اجرایی شود. خط سوم نیز از استان هرمزگان

ویژه تر از خبر

راهپیمایی ۲۲ بهمن در تهران برگزار نمی‌شود

معاون امنیتی و انتظامی استاندار تهران با تاکید بر برگزاری رژه موتوری و خودرویی در ۲۲ بهمن گفت: هیچ‌گونه راهپیمایی مردمی در روز ۲۲ بهمن برگزار نمی‌شود. به گزارش ایرنا از استانداری تهران، حمیدرضا گودرزی روز گذشته در جلسه با فرمانداران استان تهران که به‌صورت ویدئو کنفرانس برگزار شد، با اشاره به برگزاری یوم‌الله ۲۲ بهمن اظهار کرد: طبق دستورالعمل شورای امنیت کشور، ستاد ملی کرونا و ستاد استانی در یوم‌الله ۲۲ بهمن فقط رژه موتوری و خودرویی برگزار می‌شود. وی تاکید کرد: هیچ‌گونه راهپیمایی مردمی در روز ۲۲ بهمن برگزار نمی‌شود و به فرمانداران استان تهران تاکید شد تا در اجرای مصوبات جدید داشته باشند. رئیس شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی نیز گفت: براساس تصمیم ستاد ملی مبارزه با کرونا، روز ۲۲ بهمن رژه خودرویی و موتوری از میدان امام حسین (ع) تا میدان آزادی برگزار می‌شود. سیدمحسن محمودی در جمع خبرنگاران اظهار کرد: یوم‌الله ۲۲ بهمن به‌واقع یکی از اعیاد حقیقی ملت ایران است که در آن انقلاب اسلامی پیروز و پس از ۲ هزار و ۵۰۰ سال، سلطه نظام پادشاهی از مردم ایران رفع شد. وی اظهار کرد: مردم ایران اسلامی در حالی ایام‌الله دهه فجر و یوم‌الله ۲۲ بهمن را گرامی می‌دارند که به برکت هدایت‌های رهبر معظم انقلاب و ایستادگی و مقاومت ملت، ایران اسلامی بیش از همیشه از قدرت و اقتدار برخوردار بوده و بسیاری از شعارها و آرمان‌های انقلاب اسلامی محقق شده است. محمودی اظهار کرد: باتوجه به شرایط حاکم بر کشور ناشی از شیوع ویروس کرونا و براساس مصوبه ستاد ملی مبارزه با کرونا، امسال به‌جای حضور حماسی مردم در راهپیمایی ۲۲ بهمن، حرکت موتوری و خودرویی جایگزین شده و مردم استان تهران با این شیوه این روز عزیز را جشن می‌گیرند.

افتتاح نمایشگاه نقاشی با عنوان روزهای بیروزی
عکس: مهر

پیامدهای تغل در بازگشت به تعهدات برجامی

هرچند در سخنرانی اخیر «جو بایدن» رئیس جمهوری ایالات متحده در وزارت امور خارجه این کشور سخنی از برجام به‌میان نیامد، اما این امر به‌معنای این نیست که این موضوع در دستور کار دولت جدید آمریکا نیست؛ به‌ویژه با اظهار نظرهایی که در روزهای اخیر مقامات دولت آمریکا درباره توافق هسته‌ای مطرح کرده‌اند.

به گزارش ایرنا، برخی تحلیلگران انتظار داشتند بایدن در همان هفته نخست شروع به کار در کاخ سفید، به برجام برگردد، اما این اقدام تاکنون به تعویق افتاده است. این تغل می‌تواند پیامدهای مختلفی داشته باشد. ایران تاکنون بیشترین هزینه را برای حفظ برجام داده است.

ایران یک سال بعد از خروج آمریکا از توافق هسته‌ای و بی‌عملی شرکت‌های اروپایی برجام تصمیم گرفت تعهدات هسته‌ای خود را کاهش دهد و بارها اعلام کرد آماده است تا در ازای عمل شرکای برجام به تعهدات‌شان، از کاهش تعهدات عقب‌نشین کند.

تغلل در اجرای تعهدات آمریکا طبعاً پیامدهایی ممکن است داشته باشد.

نخستین پیامد، افزایش کارشکنی‌های مخالفان برجام است. در سال‌های اخیر و در دولت پیشین آمریکا لابی‌های سعودی- صهیونیستی صحنه‌گردان سیاست خارجی آمریکا بودند و عملاً دولت‌آمریکا را به کارگزار سیاست‌های خود تبدیل کرده بودند.

امیدهای این لابی‌ها با پیروزی بایدن کمرنگ شده اما بعید است دست از خرابکاری در قبال توافق هسته‌ای برداشته باشند؛ کما اینکه در هفته‌های اخیر برخی اظهارنظرها حاکی از تداوم رویکرد تخریبی این جریان‌ات است.

اگر بایدن وارد مسیری شود که این لابی‌ها می‌خواهند ناخواسته ممکن است وارد مسیری شود که در دولت قبل طی می‌شد و عملاً سیاست خارجی آمریکا همچنان دومین موضوع این است که دولت ترامپ نقش زسانی در بی‌اعتبار کردن آمریکا و کاهش اعتماد جهانی به آمریکا داشته است.

تصویری که ترامپ از آمریکا ارائه کرد یک دولت قانون‌شکن و بی‌توجه به پیامدهای قانون‌شکنی و نظام و تجاهر به قانون‌شکنی بوده است. دولت بایدن منتقد این وضعیت بود و انتظار می‌رود اعتماد از دست رفته را احیا کند.

طبعاً یکی از موارد و موضوعاتی که در این زمینه بسیار موثر است اقدام دولت بایدن در قبال تعهدات برجامی آمریکاست. اکنون این دولت جدید آمریکاست که تصمیم می‌گیرد اعتماد جامعه جهانی را به‌هم‌ریکا جلب کند یا کماکان در مسیر دولت قبل قدم بردارد.

سومین موضوع این است که ایران در یکی، دو سال اخیر از کاهش تعهدات هسته‌ای خود عقب‌نشینی کرده است.

هرچند بارها اعلام کرده هر وقت شرکای برجام به تعهدات خود برگردند، ایران هم از این‌گام‌ها عقب‌نشینی خواهد کرد اما فعلاً اتفاقی در این زمینه نیفتاده و صنعت هسته‌ای شاداب و پرتوان به مسیر خود ادامه می‌دهد.

نکته مهم اینکه صنعت هسته‌ای ایران بومی شده و با تور و خرابکاری هم خلیلی در این مسیر پیش نمی‌آید. از این بابت نباید این تصور غلط پیش بیاید که زمان به ضرر تهران است.

امروز توپ در زمین دولت آمریکاست و جمهوری اسلامی ایران با پایبندی به توافق بین‌المللی مشتاق انتفاع از مزایای اقتصادی برجام با مکانیسم و ابزار رفع تحریم‌ها و گشایش‌های مالی است.

اگر دولت بایدن بخواهد به برجام بازگردد هیچ توجهی برای اتلاف وقت وجود ندارد.